

Remissyttrande

En utökad möjlighet att söka efter vapen och andra farliga föremål (Ds 2020:23)

Sveriges Allmännyttas synpunkter

Sveriges Allmännyttas instämmer i bedömningen att effektiviteten i det brottsförebyggande arbetet skulle förbättras om polisen ges ökad möjlighet att i förebyggande syfte göra husrannsakan för att söka efter vapen eller andra farliga föremål i vissa andra utrymmen än bostäder.

Sveriges Allmännyttas instämmer i bedömningen att intresset av att förhindra allvarliga brott väger tyngre än intresset av att skydda den personliga integriteten hos de som kan komma att bli föremål för husrannsakan. Detta intresse väger också tungt i så måtto att ägare av flerbostadshus rimligen får acceptera att utrymmen i dessa fastigheter kan undersökas av polisen i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen och andra farliga föremål, om omständigheterna är sådana att det kan antas att ett föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt en viss bestämmelse i brottsbalken.

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget att polisen får möjlighet att i brottsförebyggande syfte göra husrannsakan i gemensamt tillgängliga utrymmen i och i anslutning till flerbostadshus för att eftersöka vapen och andra farliga föremål.

Sveriges Allmännyttas föreslår att regeringen i den fortsatta beredningen av ärendet överväger att vidga den utökade möjligheten att göra husrannsakan till att även omfatta enskilda lägenhetsförråd. Vapen och andra farliga föremål kan mycket väl förvaras i enskilda lägenhetsförråd, med eller utan innehavarens vetskap. Utredaren anser inte att detta ska vara möjligt eftersom det är innebär ett integritetsintrång för enskilda. Samtidigt framhåller utredaren att det intrång som det innebär att få sitt förråd genomsökt inte torde vara påfallande större än det intrång det innebär att få sitt fordon genomsökt, vilket idag är möjligt enligt 20 a § polislagen. Det skäl som talar för att överväga detta är att kriminella erfarenhetsmässigt anpassar sitt agerande efter gällande regelverk. Bakgrunden till denna utredning är att kriminella på olika sätt anpassat sig till dagens regler och att de därför behöver utökas. Riskerna är stora att kriminella med tiden anpassar sig också till det

nya föreslagna regelverket och i större utsträckning börjar förvara vapen och andra farliga föremål i enskilda lägenhetsförråd.

Sveriges Allmännyttta tillstyrker förslaget att beslut om husrannsakan som huvudregel ska fattas av polismyndigheten, men att enskilda polismän i brådskande fall ska få fatta sådana beslut.

Sveriges Allmännyttta tillstyrker förslaget att även föremål som är ägnade att användas för sprängning ska kunna förverkas med stöd av 36 kap. 3 § 2 brottsbalken och att bestämmelsen utvidgas till att omfatta även föremål som är ägnade att användas vid brott mot frihet och frid och som befaras komma till sådan användning samt att bestämmelserna i polislagen knyts tydligare till förverkanderegeln.

Sveriges Allmännyttta har inget att erinra mot föreslagna följdändringar i andra lagrum (dvs. husrannsakan enligt 20 a § polislagen och möjligheter till kroppsvisitation enligt 19 § andra stycket 1 och 2) till följd av att tillämpningsområdet för förverkanderegeln i 36 kap. 3 § brottsbalken utvidgas.

Sveriges Allmännyttta tillstyrker förslaget att kravet på särskilda skäl för husrannsakan, beslag och kroppsvisitation i 36 § lagen om unga lagöverträdare inte ska gälla om det finns särskild anledning att anta att ett barn utnyttjas av annan i brottslig verksamhet.

Stockholm den 22 december 2020

Anders Nordstrand
Vd